

Nr 137.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anordnande av skyddsrum i statens fastigheter; given Stockholms slott den 24 februari 1939.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

N. Quensel.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 24 februari 1939.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, ENGBERG, SKÖLD, QUENSEL, FORSLUND, ERIKSSON.

Efter gemensam beredning med cheferna för social- och finansdepartementen anför t. f. chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Quensel:

I årets statsverksproposition (kapitalbudgeten bil. 4, punkt 70) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde bliva riksdagen förelagd, till skyddsrum i statliga byggnader för budgetåret 1939/40 beräkna ett reservationsanslag av 400,000 kronor. Sedan byggnadsstyrelsen med skrivelse den 13 februari 1939 överlämnat resultatet av en inom

styrelsen verkställd utredning rörande behovet av skyddsrum inom kronans, av styrelsen förvaltade fastigheter i Stockholm och i landsorten, torde jag änyo få anmäla ärendet.

Innan jag ingår på styrelsens framställning torde jag få erinra om att 1937 års riksdag med bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (prop. nr 212) anvisade till anordnande av skyddsrum i statens fastigheter för budgetåret 1937/38 ett reservationsanslag av 400,000 kronor.

I sin skrivelse har *byggnadsstyrelsen* beträffande frågan om behovet av skyddsrum i statliga byggnader i Stockholm anfört:

För närvarande finnas skyddsrum anordnade i kanslihuset, egendomen i kvarteret *Mercurius*, i vilken försvarsdepartementet är inrymt, statens historiska museum vid *Storgatan* och patent- och registreringsverkets byggnad.

Skyddsrumsarbeten pågå för närvarande i generaltullstyrelsens under arbete varande byggnad vid *Skeppsbron* och *Packhusgränden* och i ämbetsbyggnaden *Hantverkaregatan 29*. För de förstnämnda arbetena äro medel beräknade i totalkostnaderna för bygget, och genom brev den 21 oktober 1938 har Kungl. Maj:t anbefallt byggnadsstyrelsen att utföra skyddsrumsanläggningen i byggnaden *Hantverkaregatan 29* för högst 206,000 kronor att bestridas av det för budgetåret 1937/38 anvisade anslaget till anordnande av skyddsrum i statens fastigheter.

I de till om- och tillbyggnad av *Arvfurstens palats* beräknade kostnaderna har inräknats visst belopp för anordnande av skyddsrum, vilken anläggning dock ännu ej påbörjats.

Med skrivelse den 24 januari 1939 har byggnadsstyrelsen till Kungl. Maj:t överlämnat utredning rörande anordnande av skyddsrum för *Nationalmuseum* samt meddelat, att kostnaderna härför beräknats till 60,000 kronor.

Utredningar till skyddsanordningar föreligga vidare hos styrelsen beträffande länsstyrelsens byggnad, det s. k. *Preisiska huset*, pensionsstyrelsens byggnad, fastigheterna i kvarteret *Rosenbad*, statens provningsanstalts byggnad samt institutet och förskolan för blinda vid *Tomtebodan*. Skyddsrumsanordningarna för nämnda fem fastigheter beräknas draga en kostnad av tillhopa 188,000 kronor.

För övriga fastigheter i huvudstaden, fortsätter byggnadsstyrelsen, beträffande vilka skyddsrum ansåges kunna ifrågakomma, inalles 37 stycken, hade en approximativ utredning verkställt, enligt vilken den sammanlagda kostnaden beräknats uppgå till i runt tal 1,350,000 kronor. För anordnande av skyddsrum i de stockholmsfastigheter, där sådana nu icke funnes eller för vilka särskilda medel ännu icke beviljats eller äskats, skulle kostnaderna alltså uppgå till (188,000 + 1,350,000) 1,538,000 eller avrundat 1,540,000 kronor.

Vad härefter gäller skyddsrum i statliga byggnader i landsorten meddelar byggnadsstyrelsen, att styrelsen anmodat länsstyrelserna att låta uppgöra och till styrelsen inkomma med förslag beträffande de under styrelsens förvaltning ställda byggnader inom de olika länen, som lämpligen borde förses med skyddsrum, och att i anledning därav dylika förslag inkommit från 16 länsstyrelser. Förslagen finnas sammanfattade i en styrelsens skrivelse bilagd förteckning, till vilken jag torde få hänvisa.

Två länsstyrelser, *Älvsborgs* och *Värmlands län*, hava ännu icke, upplyser styrelsen, lämnat den begärda utredningen. Från de övriga sex länsstyrel-

serna hade meddelats, antingen att skyddsrum redan funnes (exempelvis i landsstatshuset i Falun och Umeå) eller att dylika anläggningar planerades i samband med förestående nybyggnader m. m. Vissa fastigheter avsåges skola utrymmas i händelse av krig och användas för andra ändamål. I några fall hade utredningar ännu icke kunnat slutföras.

Kostnaderna för skyddsrummens anordnande hava genom länsstyrelsernas försorg beräknats uppgå till 358,593 kronor eller avrundat 360,000 kronor.

Byggnadsstyrelsen uttalar i anslutning härtill, att styrelsen har för avsikt att underkasta de av länsstyrelserna framlagda förslagen en ytterligare prövning beträffande såväl behovet över huvud taget av skyddsrummens anordnande som ock kostnaderna härför, innan framställningar om arbetenas utförande i varje särskilt fall överlämnas till Kungl. Maj:t.

Enligt de nu föreliggande utredningarna skulle alltså för anordnande av skyddsrum inom ifrågavarande fastigheter i Stockholm och landsorten erfordras ett sammanlagt belopp av 1,900,000 kronor.

Av det för budgetåret 1937/38 för nu ifrågavarande ändamål anvisade anslaget å 400,000 kronor återstår, enligt vad byggnadsstyrelsen uppgivit, för närvarande odisponerat ett belopp av omkring 100,000 kronor.

Såsom av den redan gjorda utredningen framginge, anför byggnadsstyrelsen slutligen, torde ett relativt stort behov av dylika anläggningar föreligga. Under sådana omständigheter kunde givetvis ifrågasättas, huruvida icke det av styrelsen för budgetåret 1939/40 såsom behövt tidigare anmälda anslagsbeloppet å 400,000 kronor borde ökas för att möjliggöra ett snabbare genomförande av de begärda anläggningarna. Emellertid ville styrelsen icke för närvarande anhålla om en ökning av nämnda belopp.

Med hänvisning till det anförda hemställer byggnadsstyrelsen, att till skyddsrum i statliga byggnader för budgetåret 1939/40 måtte anvisas ett reservationsanslag av 400,000 kronor.

Enligt av byggnadsstyrelsen verkställda preliminära beräkningar angående behovet av skyddsrum i statliga byggnader skulle för ändamålet erfordras ett belopp av i runt tal 1,900,000 kronor, varav 1,540,000 kronor beräknats för byggnader i Stockholm och 360,000 kronor för byggnader i landsorten. Då av det av 1937 års riksdag för ändamålet anvisade anslaget av 400,000 kronor återstår odisponerat ett belopp av omkring 100,000 kronor, skulle det föreliggande anslagsbehovet uppgå till omkring 1,800,000 kronor. Byggnadsstyrelsen föreslår nu, att av sistnämnda belopp ett anslag å 400,000 kronor anvisas för nästkommande budgetår.

Departements-
chefen.

Då det torde vara av vikt, att staten i lämplig utsträckning anordnar skyddsrum i statliga byggnader och då av den nu förebragta utredningen framgår, att behovet av skyddsrum i sådana byggnader är stort, vill jag giva min anslutning till byggnadsstyrelsens förevarande framställning.

Beträffande användningen av det anslag, som kan komma att anvisas, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att efter förslag av byggnadsstyrelsen meddela beslut.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *anordnande av skyddsrum i statens fastigheter* å kapitalbudgeten, under rubrik Statens allmänna fastighetsfond, för budgetåret 1939/40 anvisa ett reservationsanslag av kronor 400,000.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlåtast till riksdagen.

Ur protokollet:

Sigurd Lang.